

DİJİTAL VATANDAŞLIK VE SİBER ZORBALIK ARASINDAKİ İLİŞKİDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACILIK ROLÜ

By Kerem Kaptangil

DİJİTAL VATANDAŞLIK VE SİBER ZORBALIK ARASINDAKİ İLİŞKİDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACILIK ROLÜ

Kerem Kaptangil* – İrem Kaptangil Çalışır**

Öz

Bu araştırma, günümüz teknolojik gelişmelerine paralel olarak değişen modern yaşam anlayışının bir uzantısı olan dijital oluşumları üst seviyelerde kullanan kişilerin, sahip olduğu dijital vatandaşlık anlayışı ile sanal ortamda bireylerin istemli olarak ve tekrarlayan düşmanca davranışlarının ortaya çıkması durumlarında sosyal medya bağımlılığının aracılık rolünün belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Bu ilişkinin ortaya konması, dijital ortam olanaklarının ve ona sahip olan dijital vatandaşların, göstermiş oldukları sanal dünyadaki zorlayıcı ve kötü niyetli davranışlarının sosyal medya bağımlılığı ile ne ölçüde ilişkilendirildiği noktasında önem arz etmektedir. İnsanlığın geleceğinin şekillendirilmesinde dijital ortamların ve bunun bir uzantısı olarak sosyal medyanın gündelik hayat üzerindeki etkisi düşünüldüğünde dijital ortamlar üzerine yapılacak araştırmalar yeni yaşam ve çalışma şartlarının belirlenebilmesi için stratejik öneme sahiptir. Belirlenen değişkenler çerçevesinde araştırmada, 4 farklı üniversitenin öğrencileri üzerinden basit rastgele örnekleme yöntemi ile toplanan 390 anket analiz edilmiştir. 100.000 ve üzerindeki evren için 384 örneklemin yeterli olacağı kabul edildiğinden (Sekeran, 2003), elde edilen 390 örneklem büyüklüğü evreni temsil etmede yeterlidir. Araştırma cevapların doğruları yansıttığı varsayımının yanında, uygulamanın 4 Üniversite ile sınırlı olma gibi sınırlılıkları da içermektedir. Dijital vatandaşlık, siber zorbalık ve sosyal medya bağımlılığı değişkenlerinin aralarındaki ilişkiyi belirlemek için Pearson Momentler çarpımı korelasyon analizi uygulanmıştır. Sosyal medya bağımlılığının dijital vatandaşlık ve siber zorbalık arasında aracılık rolünün ortaya konması için aracılık analizi (Sobel Test) uygulanmıştır. Aracılık hipotezinin test edilmesinde ise hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Analizler sonucunda dijital vatandaşlık davranışı ve siber zorbalık tutumu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişkinin olduğu söylenebilir. Ayrıca aracı değişken olan sosyal medya bağımlılığının etkisini ortaya koyabilmek için bağımlı ve bağımsız değişkenler olan dijital vatandaşlık ve siber zorbalık arasındaki ilişkinin değişim durumuna bakmak gerekmektedir. Bu ilişkide aracı değişken olan sosyal medya bağımlılığının modele etkisine bakıldığında ilişkinin anlamlı olduğu ancak bağımlı ve bağımsız değişkenler arasındaki ilişkiyi zayıflatmış olduğu görülmüştür. Bu sonuç, arada kısmi bir aracılık etkisinin olduğunu göstermektedir. Dijital vatandaşlığın alt boyutlarından dijital erişim alt boyutu, dijital etik alt boyutu, dijital güvenlik alt boyutu ve dijital iletişim alt boyutu ile siber zorbalık davranışları arasında anlamlı bir ilişkinin bulunduğu sonucuna varılmıştır. Kısmi olarak anlamlı bu ilişkiye göre dijital vatandaşlık tutumlarının artması, siber zorbalık davranışlarında azalma eğilimi göstermektedir. Üniversite öğrencileri arasında yapılan bu araştırmanın farklı örneklem gruplarında ya da farklı demografik özellikler üzerinden incelenmesi alan yazına katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: Dijital vatandaşlık, siber zorbalık, sosyal medya bağımlılığı, üniversite öğrencileri

* Dr.Öğr. Üyesi, Sinop Üniversitesi, kerem_kaptangil@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2319-2661

** Dr.Öğr. Üyesi, Bitlis Eren Üniversitesi, iremm_kaptangil@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2058-0159

13 THE MEDIATING ROLE OF SOCIAL MEDIA ADDICTION IN THE RELATIONSHIP BETWEEN DIGITAL CITIZENSHIP AND CYBER BULLYING

Kerem Kaptangil* – İrem Kaptangil Çalışır**

Abst 18:

This study was done to clarify the mediating role that social media addiction plays in cases where individuals who use digital formations at high levels, which are an extension of the modern life understanding changing in parallel with current technological developments, have digital citizenship understanding and individuals in the virtual environment voluntarily and repetitively hostile behaviors occur. Revealing this relationship is important in terms of the extent to which digital media opportunities and the compulsive and malicious behaviors of digital citizens, who own it, in the virtual world, are associated with social media addiction. Considering the impact of digital environments, and as an extension of social media, on daily life in shaping the future of humanity, research on digital environments has strategic importance for determining new living and working conditions. Within the framework of these variables, 390 questionnaires collected by simple random sampling method on 4 different university students were analyzed. Since it is accepted that 384 samples will be sufficient for a population of 100,000 and above (Sekeran, 2003), the sample size of 390 obtained is sufficient to represent. In addition to the assumption that the answers reflect the truth, the research also includes 16 limitations such as the application being limited to 4 Universities. To investigate the connection between digital citizenship and product-moment correlation, Pearson product-moment correlation analysis, cyberbullying and social media addiction. Mediation analysis (Sobel Test) was applied to reveal the mediating role of social media addiction between digital citizenship and cyberbullying. The mediation hypothesis was tested using hierarchical regression analysis. Following the analysis, it can be stated that there is a statistically significant relationship between digital citizenship and cyberbullying. In addition, in order to reveal the existence of the effect of social media addiction, which is the mediating variable, it is necessary to look at the change in the relationship between digital citizenship and cyberbullying, which are dependent and independent variables. Considering the effect of social media addiction, which is the mediating variable in this relationship, on the model, it was determined that the relationship was significant but weak and the relationship between dependent and independent variables. This result shows that there is a partial mediation effect. It was determined that there is a strong connection between digital communication, access to the internet, security, and ethics., which are sub-dimensions of digital citizenship, and cyberbullying behaviors. According to this partially significant relationship, as digital citizenship attitudes increase, cyberbullying behaviors tend to decrease. Examining this research conducted among university students in different sample groups or according to demographic characteristics will contribute to the literature.

Keywords: Digital citizenship, cyberbullying, social media addiction, university students

* Assist. Prof., Sinop University, kerem_kaptangil@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2319-2661

** Assist. Prof., Bitlis Eren University, iremm_kaptangil@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-2058-0159

Giriş

Araştırmanın temel problemi, dijital vatandaşlığın siber zorbalık ile olan ilişkisinin ortaya konmasının yanında bu ilişkide sosyal medya bağımlılığının aracılık rolünün belirlenmesidir. Bu ilişkinin ortaya konması, dijital ortam olanaklarının ve ona sahip olan dijital vatandaşların, göstermiş oldukları sanal dünyadaki zorlayıcı ve kötü niyetli davranışlarının sosyal medya bağımlılığı ile ne ölçüde ilişkilendirildiği noktasında ortaya konabilecek stratejiler açısından belirleyici olmaktadır. Bu noktada Çalışmanın değişkenlerinden olan dijital vatandaşlık, teknolojiyi kullanırken yasal düzenlemelere, toplumun koymuş olduğu kural ve esaslara uygunluğu ön plana çıkaran (Ribble ve Bailey, 2007) ya da dijital bilgilerin uygun şekilde gruplandırarak dijital ortamı aktif ve pozitif yönde kullanarak toplumsal faydayı gözetken kişiler için kullanılan bir kavramdır (Farmer, 2010). Siber zorbalık kavramı, “kişi ya da grupların dijital ortamda göstermiş oldukları tekrarlayan ve bilinçli olarak yapılan düşmanca davranışlardır” (Tanrıku, 2020). “Dijital iletişim olanaklarını kullanarak, kendini savunma durumu olmayan bir kişiye (mağdur) karşı gösterilen t¹ ya da davranışlar dizisi” (Langos, 2012) olarak tanımlanmıştır. Aracı değişken olarak belirlenen sosyal medya bağımlılığı ise; Sosyal medya ağları ile aşırı meşgul olarak, yeni sosyal medya ağlarına katılım için güçlü bir güdü oluşturarak, farklı sosyal aktivitelerini engelleyecek ölçüde sosyal medya araçlarında zaman geçirmek olarak tanımlanabilmektedir (Andreassen, 2015).

Bu kapsamda belirlenen değişkenler arasındaki ilişkiler farklı çalışmalarla incelenmiş (Horzum ve Ayas, 2011; Çiftçi ve Sakallı, 2016; Toraman ve Usta, 2018; Öztürk, 2019; Lacey, 2007; Ybarra ve Mitchell, 2007; Hinduja ve Patchin, 2010) ve bu çalışmada genellikle siber zorbalık davranışlarının ileri düzey internet kullanımı ve bilgisi ile doğru orantılı olarak farklı şiddetlerde anlamlı ve pozitif yönlü ilişkiler ortaya konmuştur. Ancak çalışmada kullanılan sosyal medya bağımlılığının aracı değişken olarak etkisinin ortaya konmasına yönelik olarak bir çalışmaya alan yazında rastlanmamıştır.

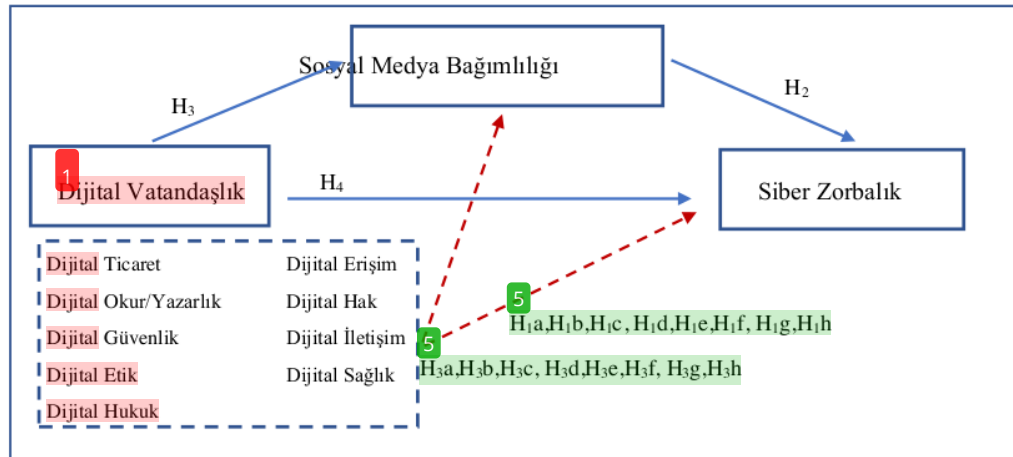
1. Yöntem

Bu çalışma, bağımsız değişken olarak kabul edilen dijital vatandaşlık davranışlarının bağımlı değişken olan siber zorbalık davranışları ile olan ilişkisini ortaya koyarken, aracı değişken olan sosyal medya bağımlılığının bu ilişkideki etkisini sınamak amacıyla yapılmıştır. Araştırma evrenini üniversite öğrencileri oluşturmaktadır. Bu evren dahilinde 4 farklı üniversiteden 390 anket toplanmış ve analiz edilmiştir. 100.000 ve üzerindeki evren için 384 örneklemin yeterli olacağı kabul edildiğinden, (Sekaran, 2003) elde edilen 390 örneklem büyüklüğü evreni temsil etmede yeterlidir.

2. Model

Çalışmanın modeli aşağıdaki Tablo-1’de belirtildiği şekilde oluşturulmuş ve istatistiki analizler sosyal medya bağımlılığının aracılık etkisi üzerine kurulmuş ve 9 alt boyuta sahip dijital vatandaşlığın alt boyutları diğer değişkenlerle alt boyut düzeyinde incelenmiştir.

Tablo 1 - Çalışmanın Modeli

Bu modele uygun olarak araştırmanın hipotezleri aşağıdaki şekilde oluşturulmuştur; ¹¹
H1: Dijital Vatandaşlık ile Siber Zorbalık arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır. ($H_{1a}, H_{1b}, H_{1c}, H_{1d}, H_{1e}, H_{1f}, H_{1g}, H_{1h}$) ³
H2: Sosyal Medya Bağımlılığı ile Siber Zorbalık arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır.
H3: Sosyal Medya Bağımlılığı ile Dijital Vatandaşlık arasında istatistiki olarak anlamlı bir ilişki vardır.
H4: Dijital Vatandaşlıkla Siber Zorbalık arasındaki ilişkide Sosyal Medya Bağımlılığının aracılık rolü vardır.

3. Verilerin Analizi

¹ araştırmanın amacı çerçevesinde; dijital vatandaşlık, siber zorbalık ve sosyal medya bağımlılığı arasındaki ilişkiyi ortaya koymak amacıyla pearson momentler çarpımı korelasyon analizi uygulanmıştır. Sosyal medya bağımlılığının, dijital vatandaşlık ve siber zorbalık arasındaki aracılık rolünün belirlenmesi için aracılık analizi yapılmıştır. Aracılık hipotezinin test edilmesinde ise hiyerarşik regresyon analizi kullanılmıştır. Ayrıca yapılan güvenilirlik analizi sonuçlarına göre elde edilen değerler aşağıdaki Tablo-2’de belirtilmiş olup Cronbach Alfa değerlerinin 0.70’den büyük olması da yüksek oranda güvenilirliğin sağlandığını göstermektedir (Hair, 2013).

¹⁰
Tablo 2 – Ölçeklerin Güvenilirlik Analizi

Ölçekler	Soru Sayısı	Cronbach Alfa
Dijital Vatandaşlık	Dijital Ticaret	5
	Dijital Erişim	4
	Dijital Okur/Yazarlık	5
	Dijital Hak ve Sorumluluklar	3
	Dijital Güvenlik	7
	Dijital İletişim	5
	Dijital Etik	4
	Dijital Sağlık	2
Siber Zorbalık	11	0.901
Sosyal Medya Bağımlılığı	24	0.832

Çalışmanın ana konusunu oluşturan bağımlı ve bağımsız değişkenlerin ilişkisel analizlerinin ve aracı değişkenin aracı rolünün etkisinin ortaya konduğu değişkenler arası korelasyon analizine ait Tablo – 3 aşağıda belirtilmiştir.

⁷
Tablo – 3 Değişkenler Arası Korelasyon İlişkileri

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1. Dijital Ticaret	1								
2. Dijital Erişim	,558**	1							
3. Dijital Okur/Yazarlık	,654**	,541**	1						
4. Dijital Hak/Sorum.	,428**	,664**	,152*	1					

5. Dijital Güvenlik	,563**	,532**	,345**	,338**	1				
6. Dijital İletişim	,402**	,488**	,245**	,217**	,135*	1			
7. Dijital Etik	,478**	,403**	,578**	,415**	,223**	,179*	1		
8. Dijital Sağlık	,156*	,334**	,603**	,129*	,231**	,188*	,078	1	
9. Siber Zorbalık	,005	,017	,008	,014	-,349**	,589**	-,234**	,009	1
10.Sos.Med. Bağ.	,674**	,554**	,621**	,432**	,441**	,534**	,551**	,356**	,311**

Yapılan analizler sonucunda dijital vatandaşlık becerileri ile siber zorbalık davranışları arasında anlamlı kısmi bir ilişki olduğu söylenebilmektedir. Bunun yanında sosyal medya bağımlılığı da yine diğer iki değişkenle kısmi olarak anlamlı bir ilişki içerisinde. Ancak burada ilişkide dijital etik ve dijital güvenlik alt boyutlarının siber zorbalık davranışları ile negatif yönlü zayıf bir ilişki içinde olması araştırma sonucu olarak etik davranabilme düşüncesinin ya da internet ortamındaki güvenlik anlayışının artmasının siber zorbalık davranışını azaltabilmektedir sonucunu doğurabilmektedir. Bununla birlikte iletişim kanallarının daha sık ve etkin kullanımı da yine siber zorbalık davranışı ile orta dereceli pozitif yönde bir etkileşim içinde olmasından kaynaklı olarak bu davranışı destekler nitelikte bir alt boyut olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo – 4 Araştırma Hipotezlerinin Analizi

Hip.	İlişki	β	t Değ.	p.	Anlam.	Hipotez Testi	F ²	Etki	R ²
H _{1a}	D. Ticaret - SMB	0,032	2,322	0,673	P<0,05	Red	0,048	-	0,548
H _{1b}	D. Erişim - SMB	0,095	2,043	0,038	P<0,05	Kabul	0,067	Düşük	
H _{1c}	D. Okur/Yazarlık - SMB	0,265	2,464	0,152	P<0,05	Red	0,023	-	
H _{1d}	D. Haklar - SMB	0,223	2,322	0,164	P<0,05	Red	0,055	-	
H _{1e}	D. Güvenlik - SMB	-0,440	3,002	0,042	P<0,05	Kabul	0,043	Düşük	
H _{1f}	D. İletişim - SMB	0,334	2,543	0,045	P<0,05	Kabul	0,034	Düşük	
H _{1g}	D. Etik - SMB	-0,404	2,887	0,029	P<0,05	Kabul	0,061	Düşük	
H _{1h}	D. Sağlık - SMB	0,197	2,001	0,276	P<0,05	Red	0,054	-	
H ₂	SMB – SZ	0,674	9,554	0,011	P<0,05	Kabul	0,59	Yüksek	0,479

Analizler sonuçlarına göre dijital vatandaşlık becerileri ve siber zorbalık davranışları arasındaki ilişkinin derecesindeki azalma, sosyal medya bağımlılığının kısmi aracı olduğunu göstermektedir (Baron&Kenny, 1986). Dijital vatandaşlık alt boyutlarından dijital erişim, güvenlik, iletişim ve etik ile ilgili olarak kurulan hipotezler kabul edilirken diğer hipotezler reddedilmiştir. Ayrıca sosyal medya bağımlılığının dijital vatandaşlık ve siber zorbalık değişkenleri arasındaki ilişkinin derecesini düşürmesi sebebiyle aracılık ilişkisinden söz edilebilmektedir. Bu durumun gerekliliklerinden olan siber zorbalık ve sosyal medya bağımlılığı değişkenleri arasında ise pozitif yönlü yüksek bir ilişki olduğu söylenebilmektedir.

Ancak buna ek olarak yapılması gereken Sobel Testi ile elde edilen Z skor katsayısının Dijital Etik (Z=7,793), Dijital Erişim (Z=8,465), Dijital Güvenlik (Z=8,663) ve Dijital İletişim (Z=9,467) değerlerinin 1,96'dan daha yüksek olması bu aracılık etkisinin istatistiksel bağlamda anlamlılık taşıdığını göstermektedir (Frazier, 2004).

4. Sonuç ve Tartışma

Genel anlamda dijital vatandaşlık kazanımları ile siber zorbalık davranışı arasında düşük düzeyde anlamlı bir ilişkinin olduğu belirlenmiştir. Dijital vatandaşlık alt boyutlarından etik, erişim, güvenlik ve iletişim unsurları siber zorbalık değişkeni ile anlamlı bir ilişkide iken ticaret, okur yazarlık, hak-sorumluluk ve sağlık alt boyutları ile bir ilişki bulunamamıştır.

Dijital ortamdaki etik anlayış ve güvenliğin azalması siber zorbalık davranışlarını arttırmakta, erişim kolaylıkları ve iletişim becerilerinin artması ise siber zorbalık davranışlarını azaltmaktadır. Sosyal medya bağımlılığı, dijital vatandaşlık ve siber zorbalık davranışları arasındaki ilişki katsayısını azalttığı için kısmi bir aracılık rolü oynamaktadır. Dijital Vatandaşlık gösteren katılımcılar dijital ortamı sağlık unsurları, ticaret olanakları ve hukuki farkındalık unsurlarına göre değerlendirmemekte. Anlamlı bir farklılık yaratmadıklarını ifade etmektedirler. Bu sonuçlar çerçevesinde geleceğe yönelik planlama ve stratejiler için sosyal hayatı düzenleyecek her türlü unsur ve kurallar farklı bir açıdan değerlendirilebilecektir. Her geçen gün artarak ve hayatın daha çok alanını kapsayarak gelişen sanal ortamlar ve bu gelişmelere yönelik yapılan düzenlemeler beraberinde hiç şüphesiz ki yeni yaşam anlayışları ve ilişkileri getirecektir. Dijitalleşme anlayışının sosyal hayattan ekonomiye, eğitimden iletişime hemen hemen her alandaki bize sunmuş olduğu olanaklar elbette ki yaşam kalitesi ve refah düzeylerini artırma amacıyla yapılmaktadır. Ancak bu durumların olumlu olarak değerlendirilmesi ve sosyal hayatın düzenini tehdit edici alanlar yaratmaması önemlidir.

Alan yazında çalışmaya konu olan üç farklı değişkenle yapılmış bir çalışmaya rastlanmamıştır. Değişkenlerin ikili olarak bağımlı bağımsız değişkenler çerçevesinde yapılan çalışmalara farklı bir aracı değişkenle yapılan bu çalışmanın sosyal bilimlerdeki araştırma sınırlılıkları içerisinde değerlendirilmesinin yanında genel anlamda geleceğe yönelik farklı bir bakış açısı ile değerlendirilmesi için farklı aracı ve düzenleyici değişkenlerle yeniden modellenmesi alan yazına önemli katkılar sağlayacaktır.

Kaynakça

- Andreassen, C. & S. (2015). Online Social Network Site Addiction: A Comprehensive Review, Technology and Addiction (M Griffiths, Section Editor), 6 (5), pages175–184.
- Çiftçi, S. & Sakallı, H. (2016). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Dijital Vatandaşlık Düzeyleri İle Siber Zorbalık Eğilimleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi, Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama, 6 (2).
- Farmer, L. (2010). 21. Century Standarts For Information Literacy. Leadership, 39 (4).
- Frazier, P. A., Tix, A. P., & Baron, K. E. (2004). Testing moderator and mediator effects in counseling psychology research. *Journal of Counseling Psychology*, 51(1), 115–134.
- Hinduja, S. & Patchin, J. W. (2009). Bullying Beyond the Schoolyard: Preventing and Responding to Cyberbullying, California: Carwin Pres. 9(5).
- Horzum, M. B. & Ayas, T. (2013). Rehber öğretmenlerin sanal zorbalık farkındalık düzeyinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 28(3), 195-205.
- Lacey, B. (2007). Social Agression: A Study of İnternet Harassment. Unpublished doctoral dissertation Hofstra University In partial fulfillment of the requirement for the degree of Doctor of Education. <https://search.proquest.com/docview/304851762>, 12(3).
- Langos, C. (2012). Cyberbullying: The challenge to define. Cyberpsychology, Behavior and Social Networking, 15 (6), 285–289.

- Öztürk, C. 2019. 8. sınıf öğrencilerinin dijital vatandaşlık düzeyleri ile siber zorbalık eğilimleri arasındaki ilişki. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Ribble, M., & Bailey, G. (2007). Digital Citizenship in Schools. Washington DC: ISTE.
- Sekaran, U. (2003), Research Methods For Business, New York, John Wiley.
- Tanrıkulu, İ. (2015). The relationships between cyber bullying perpetration motives and personality traits: Testing uses and gratifications theory . [Yayımlanmamış doktora tezi]. Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Tanrıkulu, T., Kınay, H. & Arıca, O. T. (2013). "Sensibility Development Program against Cyberbullying", New Media Society, DOI: 10.1177/1461444813511923.
- Toraman, L., & Usta, E. 2018. Ortaokul öğrencilerinin dijital yerli ve siber zorba olma durumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 37(2), 57-77.
- Ybarra, M.L. ve Mitchell, K.J. (2004). Online Aggressor/Targets, Aggressors, and Targets:A Comparison of Associated Youth Characteristics,. Journal of Child Psychology and psychiatry, 45(7), 1308-1316.

DİJİTAL VATANDAŞLIK VE SİBER ZORBALIK ARASINDAKİ İLİŞKİDE SOSYAL MEDYA BAĞIMLILIĞININ ARACILIK ROLÜ

ORIGINALITY REPORT

11%

SIMILARITY INDEX

PRIMARY SOURCES

1	acikbilim.yok.gov.tr Internet	54 words — 2%
2	dergipark.org.tr Internet	37 words — 2%
3	acikerisim.lib.comu.edu.tr:8080 Internet	17 words — 1%
4	acikerisim.erbakan.edu.tr Internet	16 words — 1%
5	fr.scribd.com Internet	16 words — 1%
6	Sari, Ismail. "Sosyal Bilgiler Egitiminde ogretmenlere Uygulanan Seminer ve ogrencilere Yapilan Etkinliklerin Katkiları Bakimindan Dijital Vatandaslik Olgusu", Necmettin Erbakan University (Turkey), 2021 ProQuest	14 words — 1%
7	www.akademikbakis.org Internet	14 words — 1%
8	oapub.org Internet	12 words — 1%

9	Lanier, Mark M.. "Research Methods in Crime, Justice, and Social Problems", Oxford University Press, 2018 Publications	9 words — < 1%
10	Zehra Yeni. "Is there personality impact on the emotional labour An application in special education and rehabilitation centers", Pressacademia, 2016 Crossref	9 words — < 1%
11	acikerisim.istinye.edu.tr Internet	9 words — < 1%
12	ijbemp.com Internet	9 words — < 1%
13	www.nobelyayin.com Internet	9 words — < 1%
14	zeitgeschichte-digital.de Internet	9 words — < 1%
15	SAKALLI, Hilal and ÇİFTÇİ, Serdar. "SINIF ÖĞRETMENİ ADAYLARININ DİJİTAL VATANDAŞLIK DÜZEYLERİ İLE SİBER", Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, 2016. Publications	8 words — < 1%
16	www.ca-c.org Internet	8 words — < 1%
17	www.tutad.org Internet	8 words — < 1%
18	Career Development International, Volume 17, Issue 3 (2012-06-19) Publications	6 words — < 1%

EXCLUDE QUOTES OFF
EXCLUDE BIBLIOGRAPHY ON

EXCLUDE SOURCES OFF
EXCLUDE MATCHES OFF